

Egy megjutalmaztatott, és már többesztendők előtt nyomtatásban kijött *Felelet*' érdemes Szerzője, a' Magyar Nyelv' hathatóságát és hangzásbeli szép tulajdonságait bővebben fejtegetvén, 's azt más Európai tudós nemzetek' nyelvével összev hasonlítván, a' többi között azt állítja, hogy *minden ott előszámlált* (Olasz, Franczia, Spanyol, Angol, Német) *új nyelvek között a' mienk első, vagy legalább igen tisztességes helyet érdemel* kellemetes hangjára nézve. Hogy ezen (igaz és helyes) állítását nyilván megbizonyítsa, VIRÁG BENEDEK' Munkáinak gyűjteményéből az első Ódát hozza fel például. Ez a' kis Óda négy stróphából áll, és imezen sorokkal kezdődik:

Hová ragadTOK? melly ligeTEK, 's setét
Ernyőkbe viszTEK? mennyei lángoTOK

A' Magyar Nyelv' kellemetes hangzását így bizonyító poetai kis munkának 4-dik stróphájában ismét imilyen szók fordulnak elő:

VerTEK magokNAK benneTEK. EngedeK
Szent ihlelésTEK-NEK

A' ki ezeket hallja, vagy olvassa, és mind az efféle stróphák' rhythmusának természetéről, mind a' kérdésbe vett dolog' mivoltáról ítélni tud; nehezen fogja tagadhatni, hogy a' jó szándékú,

's több tekintetben igen érdemes, és valóban jutalomra 's hazafiúi szíves tiszteletre méltó Felelő, az említett jeles Poétának Munkájából ennél szerencsétlenebb bizonyító példát alig választhatott volna. Maga is Versszerző lévén pedig a' tisztelt jó Hazafi, méltán éreznie 's tudnia kell vala, hogy a' Magyar Nyelvnek szép és kellemetes hangzását, vagy ebbeli elsőségét

ilyen *Tektekes - toktokos*

versek által megmutatni, érezhetővé, bizonyossá, 's tagadhatatlanná tenni — tellyes lehetetlenség. Ezek a' sok

tok - tek, tek - dek

tek - tok, tek - nek

's egyéb efféle kopogva - ropogva kolompoló, kemény, darabos, és kellemetlen hangok, melyek itt minden ok és szükség nélkül egymásra következnek, valóban inkább a' Neszter - Fejérvári Tatár Vulkán' műhelyének szennyes barlangjában nehéz pörölyt 's tüzes vasat forgató erős Brontesek', 's keménynek békót készítő durva kovácsok' füstölgő szájába, hogysem olyan magyar Poétának lantos verseibe illenének, a' ki *mágnános szent helyeken* Minervának áldozni készül, és Apollónak ernyős ligetekben gyönyörködő, csendes erdők' homályait kedvellő, 's az ott vígan csergedező kis folyók' virágos partjain sétálva mulató, szelíd és kegyes hugait énekli,

's ezen mennyei szép Szűzek' boldogító hatalmát
örvendezve magasztalja, dicsőíti!... A' helyett
tehát, hogy ez a'

szerencsétlen és ijesztő példa

Nyelvünk' hangzathéli kellemes szépségét bizo-
nyíthatná, Hazánk' és Nemzetünk' irigy ellensé-
geinek inkább arra szolgálhatna, hogy ezt elle-
nünk fordítsák, és ellenkező helytelen állításai-
kat épen ezen példával erősítsék a z o k előtt, a'
kik sem nyelvünk' szép és valóban ritka jó tulaj-
donságait nem ismerik, sem azon jeles Költőnek
(Virág Benedeknek) egynehány jobb, szebb, és
dicséretre sokkal méltóbb, magyar Ódáját nem
olvasták; következésképen, sem az egyikről, sem
a' másiktól nem ítélnének. . . ! — — Az effé-
léket, ha nemzeti nyelvünk' minéműségét egye-
nesen illető Tudományos Kérdésekre adatott,
's jutalomra méltóknak, ítéltetett és nyomta-
tásban közre jött Feleletekben találtatnak, —
nem tanácsos szó nélkül hagyni. Az itt elő-
hozott példa pedig, egyszersmind arra is szol-
gálhat, hogy ebből az ifju magyar Versszerző
nyilván lássa, mit kellessék a' muzsikára 's
éneklésre szánt versekben leginkább k e r ü l n i e.
Mert a' lantos vers, már nevére 's eredeti mivol-
tára nézve is, éneklésre, muzsikára való: *verba*
socianda chordis; — feltevéen azt, hogy a'
Szerző nem csak a' hangmérséklésnek, a' metrum-
nak, és a' strópha' üszveszerkeztetésének oskolák-

ban taníttatni szokott reguláját tudja, hanem azt is voltaképen megtanulta, miként lehessen a' több metrumokból álló rhythmust úgy intézni, és több stróphák' folyamatjában is fenntartani, hogy abból a' belső harmónia, vagy poetai muzsika, önként és természet szerint következék. Mert ez a' fő dolog; és, úgy szólván. a' versalkotásbeli titkok' titka: mellyhez a' Szenteltelek soha semmiképen nem férhetnek. A' szebb tehetségű, 's valóban poesisra termett, ifju magyar Költőnek nem lehet ez úttal is Horatiust nem ajánlanunk; ugymint az ebbéli tudománynak' 's tökéletességnek fő mesterét és példáját. Ő tőle fogja megtanulhatni, 's az ő munkájában világosan kinyilatkoztatva szemlélhetni, miért legyen, p. o., ez a' caesúra nélkül való sor: *Promere languidiora vina*, a' maga nemében a' maga helyén szinte olly szép és tökéletes jó vers, mint másutt emez: *Virtus . . negata tentat iter via*; (ámbar erről némelleyek azt vélhetnék, hogy igen akadémikus, durva, darabos vers; holott épen ez az akadémikus darabosság és erőszakos menetel mutatja 's érezteti, már a' szótagok' hangjában is az új és szokatlan úton indult, a' főbb, nemesebb tárgyra szagató, 's minden akadályt erővel megtörő, lerontó, ritka jeles Erkölc's tettének mineműségét, igaz tulajdonságát). Virgilius, és Horatius' verseiben lehet leginkább, sőt majd egyedül, fel-

találnunk azt a' versalkotásbéli nagy tökéletes-
séget, azt a' poetai kedves harmóniát, 's hason-
líthatatlan szépségű mennyei muzsikát, melyet a'
most élő tudós nemzetek' legjelesebb Poetájinak
legszebb költeményeiben is hiában keresnénk, és
valósággal már csak azért sem találhatnánk, mi-
vel az ő nyelvek szűkülködik ama' tökéletes jó
prozodiabeli tulajdonságok nélkül, a' mellyek
arra megkívántatnának. Boldogok e' tekintetben
a' magyar Költők; mert egyedül csak ők remél-
hetik, hogy ezen két nagy Poeta' verseinek szívet
elmét megbájoló gyönyörű harmóniájához hasonló
szép muzsikával zengedező verseket írhatnak,
és, ha bár őket ebben soha el nem érhetnék is,
legalább hozzájuk valaha talán — közelíthetnek!

Batsányi János,

8.

AZ ÉN BOLDOGÍTÓM.

Milliók között sincs egy, kit a' fene,
Vak Ate ekként vett volna szabdalásba,
Ha megdühödve kapkod néha másba,
Segélni azonnal kész azt istene.

Ah, engemet nem véd őellene
Sem ég sem föld, e' szörnyű bajvívásba',
Ajúlva dőlök újabb lankadásba,
'S írt nem találok, melly enyhítene.